

Vastaus selvityspyyntöön

Virtain kaupunki

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt 27.2.2024 päivätyllä kirjeellään Virtain kaupungin kasvatusta- ja opetuslautakunnalta esioppilaiden täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämistavoista.

1. Kuinka monta esioppilasta on hakenut ensisijaisesti varhaiskasvatustiloihin mukaiseen esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen ja saanut paikan sieltä toimikaudella 2023-2024?

Toimintakaudelle 2023-2024 esiopetukseen osallistuu 45 esioppilasta joista 25 on osallistunut sitä täydentävään varhaiskasvatukseen.

2. Miksi kunnassanne järjestetään osalle esioppilasta varhaiskasvatustiloihin mukaisen esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen sijaan aamu- ja iltapäivätoimintaa tai muuta vastaavaa toimintaa?

Virtain kaupungissa perusopetuslain mukainen esiopetus järjestetään kokonaisuudessaan koulutoimen alaisena toimintana. Tällöin esiopetusoppilaasta tehdään oppilaaksiottopäätös koulun oppilaiksi, ja koulun toimintaa (ml. esiopetus) johtaa rehtori tai koulunjohtaja. Esiopetuksen opettavat ovat OVTES:n liitteen 1 mukaisessa opetusvelvollisuusaikaan perustuvassa palvelussuhteessa. Yhtenäiskoulussa esioppilaat ja sitä täydentävä varhaiskasvatus tapahtuu omassa ryhmässään. Kyläkoulujen (3) yhteydessä esiopetus järjestetään yhdysluokassa.

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan varhaiskasvatustiloihin mukaisena toimintana joko omana ryhmätoimintanaan tai yhteisryhmässä koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon kanssa seuraavasti.

Yhtenäiskoulun ryhmä: Esiopetuksessa 2 esiopetusryhmässään yhteensä 34, ja sitä täydentävään varhaiskasvatukseen hakeneita 20. Henkilöstömäärä 2 opettajaa (OVTES liite 1) lastenhoitajia 3,6 (kolme kokoaikaista ja yksi 60% työajalla). Yhtenäiskoulussa tarjotaan myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, mutta ryhmät toimivat erillisinä ryhminä. Sairaustapauksissa henkilöstöä siirretään ryhmästä toiseen, jotta hoitajien määrä ryhmässä pysyy oikeana. Ryhmillä on myös yhteisiä retkiä ja muuta yhteistä toimintaa.

Killinkosken koulun ryhmä: Esioppilaita 4 (yhdysluokassa 15kpl 0-2 luokkien oppilasta, koko koulussa yhteensä 31 oppilasta). Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu 3. Täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan yhteisryhmässä koululaisten aamu ja iltapäivähoidon kanssa, jossa 5 oppilasta. Toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa luokanopettajan pätevyyden omaava koulun opettaja.

Vaskiveden koulun ryhmä: Esioppilaita 3 (yhdysluokassa 11 kpl 0-2 luokkien oppilasta, koko koulussa yhteensä 29 oppilasta). Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu 2. Täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan yhteisryhmässä koululaisten aamu ja iltapäivähoidon kanssa, jossa 4 oppilasta. Toiminnasta vastaa kaksi lähihoitajan pätevyyden omaavaa koulunkäynninohjaajaa.

Kotalan koulun ryhmä: Esioppilaita 4 (yhdysluokassa, joista 12 kpl 0-2 luokkien oppilasta, koko koulussa yhteensä 32 oppilasta). Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu 1. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, kuten myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, toteutetaan koulun läheisessä Kotalan ryhmäperhepäivähoitoyksikössä.

Selvityspyyntö koskee siis ilmeisimmin Killinkosken koulun ja Vaskiveden koulun esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämistä, koska sitä ei näissä yksiköissä ole järjestetty varhaiskasvatuksen toimintaan varatuissa tiloissa. Molempien koulujen läheisyydessä toimii myös varhaiskasvatusyksikkö. Killinkoskella päiväkotia ja Vaskivedellä ryhmäperhepäivähoitokoti. Molemmissa päivähoitoyksiköissä on toimintakaudella ollut tehostetun tuen oppilaita, ja lisäksi aiemman Kuntaliiton tulkinnan mukaan esiopetusikäinen lapsi on laskettu mitoitukseltaan kokoaikaiseksi lapseksi. Jotta henkilöstömitoitukset ja suhdeluvut eivät varhaiskasvatusyksikön osalta millään tulkintatavalla ylittyisi, on esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus katsottu järkevämmäksi, ja lain mukaiseksi toiminnaksi, myös siinä tapauksessa, että se järjestetään samassa toimintaryhmässä millä esiopetuskin toteutetaan.

Asia on tämän toimintakauden aikana tarkastettu uudelleen mitoitusten osalta Kuntaliitolta koskien kyläkoulujen ja niiden lähistöllä sijaitsevien pienten varhaiskasvatusyksiköiden mitoitusten osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tulkinnut päivähoitoasetuksen 6 §:n mitoitussäännöstä seuraavasti:

Kun esiopetusta järjestetään päiväkodissa, ja kun lapsi on esiopetuksen lisäksi päiväkodissa niin, että päiväkodissa oloaika ylittää viisi tuntia päivässä, noudatetaan koko päivän osalta (siis myös esiopetuksen ajan) asetuksen 6 §:n 1 momentin säännöstä eli seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden tulee olla yksi hoito- ja kasvatusvastuussa oleva henkilö. Kun esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus kestävät enintään 5 tuntia, sovelletaan päivähoitoasetuksen 6 §:n 2 momenttia eli yhtä kasvattajaa kohden ryhmässä voi olla enintään 13 lasta. Tämä kanta on otettu mm. Valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa eduskunnalle (VNS 4/2006 vp, s. 36-37) ja Valtioneuvoston selonteossa eduskunnalle esiopetusuudistuksen vaikutuksista ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta (VNS 7/2004 vp, s. 14-15).

Jos koulussa järjestetään varhaiskasvatuslain 11 a §:n mukaisen oikeuden tarkoittamaa varhaiskasvatusta ja vanhemmat ovat saaneet päätöksen oikeudesta päiväkodissa tarkoitettuun varhaiskasvatukseen, niin silloin koulun tiloissa järjestettävä toiminta katsotaan siltä osin varhaiskasvatukseksi. Esiopetuksen hallinnollisella järjestämisellä ei ole merkitystä mitoituksen eikä henkilöstön kelpoisuuksien kannalta vaan edm. säännöksiä noudatetaan kunnan esiopetuksen hallinnollisesta ratkaisusta riippumatta.

Kuntaliitto toteaa myös, että lainsäädäntö ei kyseessä olevan asian osalta ole selkeä. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulkinnan mukaan, jos lapsi on esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa samassa toimintapaikassa, niin noudatetaan koko päivän osalta mitoitusta 1:7, oli toiminta järjestetty sitten koulussa tai päiväkodissa. Koulun tiloissa voidaan siis järjestää varhaiskasvatusta, jolloin tietty osa koulun tiloja määrittyy varhaiskasvatuspaikaksi. Tällöin mitoitukset ovat koko toiminnan ajalta varhaiskasvatuslain mukaiset. Esiopetukseen sovelletaan esiopetusta koskevia opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevassa asetuksessa (986/1998) määritellyjä kelpoisuusvaatimuksia.

Kuntaliiton kehittämispäällikkö Jarkko Lahtisen mukaan Virroilla *”Mainitsemasi tilanne on mielestäni melko selkeä. Koska esiopetuksen lisäksi järjestettävä varhaiskasvatus toteutetaan eri tilassa, tarkastellaan toimintaa omana kokonaisuutenaan.”*

Virroilla 5.3.2024

Virtain kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetusjohtaja Katri Rantala